

Nieuw mestbeleid probleem voor Lagekostenbedrijf

De eindnormen van MINAS waren op het Lagekostenbedrijf van de Waiboerhoeve in Lelystad altijd gemakkelijk haalbaar. Met ingang van 1 januari 2006 geldt een nieuw mestbeleid met een maximale hoeveelheid plaatsbare dierlijke mest. Dit nieuwe mestbeleid brengt het Lagekostenbedrijf in moeilijkere tijden, want zonder maatregelen zal het bedrijf mest moeten afzetten.

ir. Michel de Haan, ir. Hans Hemmer
(ASG – Animal Sciences Group van Wageningen Universiteit & Researchcentrum, Lelystad)

Het Lagekostenbedrijf is in 1998 opgezet als een gemiddeld melkveebedrijf in Nederland met 32 hectare grond en 400.000 kilo melkquotum.

De belangrijkste doelstelling van het Lagekostenbedrijf is het realiseren van een kostprijs van 34 euro per 100 kg melk. Eén van de nevendoelestellingen was het voldoen aan de eindnormen van MINAS (2005). In de afgelopen jaren heeft het Lagekostenbedrijf de MINAS eindnormen gemakkelijk kunnen realiseren. Figuur 1 laat zien dat het N-overschot op het bedrijf de afgelopen vijf jaar ruim onder de verliesnorm voor stikstof lag.

Gevolgen nieuw mestbeleid
Vanaf 1 januari 2006 geldt een nieuw mestbeleid en daarom heeft het Lagekostenbedrijf een andere milieudoelstelling opgesteld: in 2006 wil het bedrijf voldoen aan de normen van het mestbeleid die gelden voor het jaar 2009. In het nieuwe mestbeleid wordt de stikstofproductie van de veestapel forfaitair bepaald. Voor melkkoeien zijn deze forfaits de melkproductie en het ureumgehalte van de melk. In de praktijk betekent dit dat een melkveehouder slechts beperkte mogelijkheden heeft om de stikstofproductie via managementinstrumenten te sturen. Voor het Lagekostenbedrijf heeft het nieuwe mestbeleid ook grote gevolgen. Als de bedrijfsoppervlakte in 2006 even groot zou zijn geweest

als in 2005, dan zou het Lagekostenbedrijf dit jaar verplicht mest moeten afvoeren. Omdat in 2006 extra land is gepacht, is mestafzet niet aan de orde en kan zelfs nog mest worden aangevoerd. In tabel 1 is dit geïllustreerd.

Bedrijfsspecifieke excretie
Het nieuwe mestbeleid biedt de melkveehouder naast de berekening van de forfaitaire stikstofproductie, ook een handreiking waarmee een bedrijfsspecifieke excretie is te berekenen. Deze handreiking biedt de melkveehouder de mogelijkheid om de stikstofexcretie voor zijn bedrijf preciezer te berekenen en daardoor kan de eventuele mestafzet enigszins worden beperkt. In tabel 2 is voor het Lagekostenbedrijf de mestproductie volgens de bedrijfsspecifieke excretie berekend. Hieruit blijkt duidelijk dat deze handreiking voordeliger is, want de mestproductie van de veestapel is volgens deze berekening lager dan die in tabel 1. Volgens de specifieke excretie mag het Lagekostenbedrijf dus iets meer mest aanvoeren in 2006.

Eigen metingen
Het Lagekostenbedrijf heeft in het voorjaar van 2006 op basis van voeropnamebepalingen ook de werkelijke stikstofexcretie berekend. Hieruit bleek dat de werkelijke stikstofexcretie nog lager lag dan de excretie die volgens de handreiking berekend is. De nieuwe mestwetgeving biedt echter niet de mogelijkheid om deze zelf berekende excretiecijfers te gebruiken voor de berekening van de mestproductie en mestafvoer.

Tabel 1
Berekening stikstofproductie en plaatsingsruimte mest volgens nieuwe mestbeleid

Diercategorie	Aantal	Norm (kg N/dier)	(kg N)
Koeien	60	118,0 ¹	7.080
Pinken	15	70,2	1.053
Kalveren	15	32,8	492

Totale forfaitaire stikstofproductie veestapel **8.625**

Gewascategorie	ha	Plaatsingsruimte (kg N/ha)	(kg N)
Grasland 2005	28,7	250	7.175
Maisland 2005	4,5	250	1.125
Grasland 2006	33,25	250	8.313
Maisland 2006	3,75	250	937

Plaatsingsruimte dierlijke mest bij oppervlakte 2005: 8.300 kg N
Mestafvoer bij oppervlakte 2005: 325 kg N
Plaatsingsruimte dierlijke mest bij oppervlakte 2006: 9.250 kg N
Extra mestplaatsingsruimte bij oppervlakte 2006: 625 kg N

¹ Uitgaande van 7.800 kg melk per koe en een melkureumgehalte van 28 mg/g

Tabel 2
Berekening stikstofproductie volgens bedrijfsspecifieke excretie

	Specifieke stikstofexcretie	Forfaitaire stikstofproductie
kg N totaal	8596	8625
Voordeel specifiek (%)		1

MEST AFZETTEN

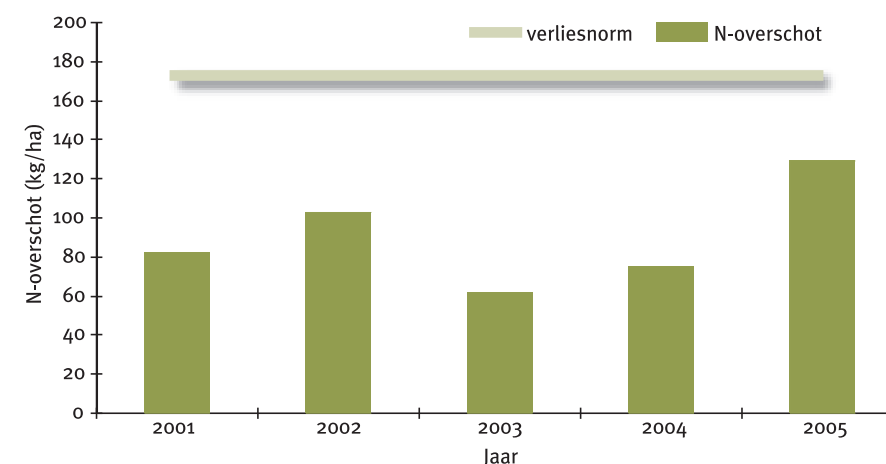
Het nieuwe mestbeleid kent een maximale hoeveelheid plaatsbare dierlijke mest. Extra maatregelen kunnen noodzakelijk zijn om mestafvoer te voorkomen.

Foto: Gertjan Zevenbergen

Figuur 1

Stikstofoverschot volgens MINAS op Lagekostenbedrijf in de afgelopen vijf jaar

Conclusie

Het Lagekostenbedrijf had in de afgelopen jaren weinig moeite om de eindnormen van MINAS te halen. Het nieuwe mestbeleid maakt echter extra maatregelen noodzakelijk om mestafvoer te voorkomen. Alleen door de bedrijfsoppervlakte te vergroten hoeft er geen mest te worden afgezet en is er zelfs enige ruimte voor de aanvoer van mest ontstaan. De stikstofproductie op het Lagekostenbedrijf ligt volgens de bedrijfsspecifieke excretieberekening 1 procent lager dan volgens een berekening met de forfaitaire normen.